

р., не був на нараді з чинами міністерства та зацікавлених осіб лише тому, що на цю нараду його, «хазяїна порту», по духу та сенсу закону 8 червня 1901 р. , не запрошували [5, с. 5]. Таким чином, ми бачимо, наскільки цікавою, напруженою та впертою була боротьба за різне бачення проектування та будівництва кам'яної набережної в порту Херсона в 1908 р.

Література

- 1.Юг. Наши корреспонденции. Херсон // Одесские Новости. 1908. № 7633. Пятница. 3 (16) октября. С. 4.
2. Там само. № 7632. Среда. 1 (14) октября. С. 4.
3. Там само. № 7634. Суббота. 4 (17) октября. С. 3.
4. Там само. № 7635. Воскресенье. 5 (18) октября. С. 5.
5. Там само. № 7638. Четверг. 9 (22) октября. С. 5.

Завтура Катерина
(м.Миколаїв)

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ

У роботі проаналізовано сучасні виклики, з якими стикається студентство України у формуванні своєї національно-культурної ідентичності в умовах війни.

Виклики, що постають перед суспільством та державою під час воєнного конфлікту з Російською Федерацією, породжують питання національно-культурної ідентичності української молоді. У таких обставинах важливо забезпечити цілісність та єдність нації та української держави.

В умовах сучасного глобального конфлікту та військових дій на території України студентство стикається з низкою складних викликів у формуванні своєї національно-культурної ідентичності. Війна не лише впливає на академічний процес та соціальне життя студентів, але й накладає свій відбиток на їхню самосвідомість, культурні установки та громадянську позицію. Отже, розглянемо основні аспекти цього питання та можливі шляхи подолання викликів.

1. Руйнування соціокультурних структур: Військовий конфлікт призводить до руйнування не лише інфраструктури та економіки, але й соціокультурних структур. Це стосується освітніх закладів, бібліотек, музеїв, культурних центрів та інших інституцій, які є важливими для формування національної ідентичності. Студентство змушене працювати в умовах, коли їхні звичні ресурси та можливості обмежені або знищені.

2. Зміни у соціальній та громадській активності: Військовий конфлікт часто спричиняє масову міграцію та розселення населення. Це призводить до зміни соціального складу студентства та громадянської активності. Багато студентів опиняються у нових умовах, де вони мають вирішувати питання виживання та безпеки, що може вплинути на їхню участь у культурних та громадських ініціативах.

3. Поляризація ідентичності: Військовий конфлікт часто спричиняє зростання націоналістичних настроїв та поляризацію суспільства. Це може вплинути на формування національної ідентичності студентства, роблячи її більш активною або, навпаки, викликаючи внутрішній конфлікт та невизначеність.

4. Роль освіти та культурної діяльності: Незважаючи на всі виклики, освіта та культурна діяльність залишаються ключовими чинниками у формуванні національної ідентичності. Умови війни можуть вимагати адаптації засобів та методів, але важливість освіти в збереженні та розвитку культурної спадщини не може бути недооціненою.

Можливі шляхи подолання викликів:

- Збереження та відновлення культурних ресурсів: Необхідно активно працювати над відновленням пошкоджених культурних інституцій та ресурсів для забезпечення доступу студентства до національної культурної спадщини.

- Стимулювання громадянської активності: Розвиток і підтримка громадських та культурних ініціатив може допомогти студентству знайти способи виявлення та зміцнення своєї національної ідентичності в умовах війни.

- Запровадження освітніх програм: Спеціальні освітні програми, спрямовані на підвищення свідомості та розуміння національної ідентичності, можуть бути ефективними у подоланні цієї проблеми.

- Міжкультурний обмін та співпраця: Зміцнення зв'язків та співпраці між українськими та іноземними університетами може сприяти обміну культурними цінностями, що допоможе студентству розширити свій культурний горизонт та зміцнити національну ідентичність.

- Підтримка психосоціального благополуччя: Забезпечення доступу до психологічної та психіатричної допомоги для студентства, що переживає стресові ситуації через війну, є невід'ємною складовою подолання викликів. Забезпечення психологічної підтримки допоможе студентам зберегти психічне здоров'я та зосередитися на формуванні своєї ідентичності.

- Впровадження інтердисциплінарних підходів: Розробка та впровадження інтердисциплінарних курсів та проектів, які об'єднують культурологію, соціологію, психологію та інші галузі, може допомогти студентству зрозуміти складні аспекти формування національно-культурної ідентичності та знайти конструктивні шляхи подолання викликів.

Загалом, подолання викликів формування національно-культурної ідентичності студентства під час війни в Україні вимагає комплексного підходу та активної взаємодії між урядовими та громадськими організаціями, освітніми інституціями, студентськими організаціями та самим студентством. Тільки через

спільні зусилля можна забезпечити збереження та розвиток національної ідентичності у найважчі часи.

Література

1. Матвієнко О. Актуальні проблеми формування національно-культурної ідентичності студентської молоді України в умовах воєннополітичних та інформаційних викликів XXI століття. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38266/Matviienko.pdf?sequence=1> (дата звернення: 20.03.2024).

2. Журба К. О. Формування національної ідентичності зростаючої особистості в умовах воєнного стану: досвід експериментальної реалізації. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2018/10.pdf (дата звернення: 20.03.2024).

3. Бойко С. Формування національно-культурної ідентичності українського суспільства: сучасні виклики і загрози. URL: <https://ukralmanac.univ.kiev.ua/index.php/ua/article/view/421> (дата звернення: 22.03.2024).

Заяць Олександр

(м.Миколаїв)

УКРАЇНСЬКИЙ ФОЛЬКЛОР: ДУХИ ПРИРОДИ ТА ВІРУВАННЯ ПРАЩУРІВ

Досліджено різноманітність українського фольклору. Проаналізовано вірування наших пращурів, обряди проти духів та для їх прихильності.

Український фольклор визначається своєю різноманітністю та фантастичністю. Фольклор формувався в Україні протягом багатьох століть. Його відображення можна побачити у піснях, повір'ях, казках, легендах, обрядах. Кожний персонаж є унікальним: зі своїми рисами, характером, здібностями. Особливу увагу привертають до себе чарівні істоти української міфології, а саме духи природи.

Наші предки вірили, що усе у природі: вода, дерева, вітер, погода, пори року має свою волю та розум, мали певні магічні здібності. Так і з'явилися духи природи. Про них почали складати казки, пісні, приказки й та ін., тим самим розвиваючи культуру України й передаючи ці знання наступним поколінням. З культурної спадщини ми можемо дізнатися у що вірили люди тих часів, які саме духи природи допомагали людям, які завдавали шкоди, а які були нейтральними до людей.

Лісовик (лісун, гайовик, лісовий пан) – господар лісу, його захисник та хранитель. Наші предки вірили, що коли ліс досягає великих розмірів, то у нього з'являється своя воля, яка матеріалізується у дух і знаходиться у ньому. Чим «сильніший» був ліс, тим могутнішим ставав лісовик. Це дух-одинак.